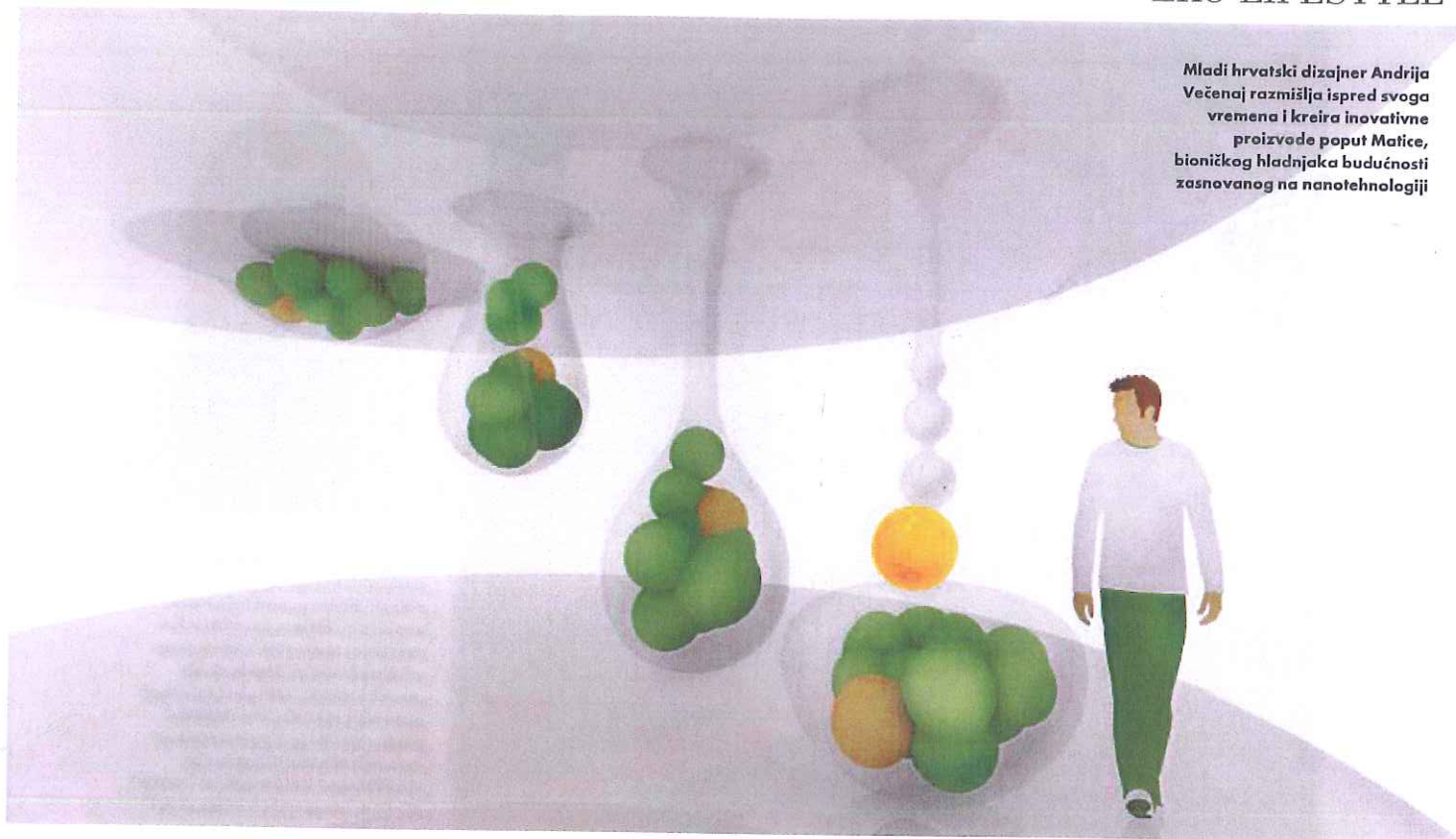

Mladi hrvatski dizajner **Andrija Večenaj** razmišlja ispred svoga vremena i kreira inovativne proizvode poput **Mačice**, bioničkog hladnjaka budućnosti zasnovanog na nanotehnologiji

ODRŽIVI GRAD

Hrvatska buja primjerima praktične održivosti koju možemo susresti u svakodnevnom životu. Recimo, naselje niskoenergetskih kuća u Ivanić Gradu, prvi hrvatski katalog ekoloških proizvoda Hrvoja Horvata ili pak genijalni futuristički dizajn bioničkog hladnjaka Andrije Večenaja

TEKST I FOTO **ROBERT KAKARIGI**, SPECIJALIST ODRŽIVOG RAZVOJA, ILLUSTRACIJE **DOMUS-PLUS**, **ANDRIJA VEČENAJ**, **ELECTROLUX**

Nema puno plemenitijih postupaka nego zadovoljavanjem obiteljskih i vlastitih životnih potreba ne ugroziti mogućnosti da ih zadovolje i brojne generacije koje će se tek roditi na prekrasnom modro-zelenom svemirskom brodu. U tom je pristupu sama bit održivog razvitka. Zato nas zanima praktična održivost koju možemo susresti u svakodnevnom životu, a Hrvatska buja takvim primjerima. Recimo, naselje niskoenergetskih kuća u Ivanić Gradu, prvi hrvatski katalog ekoloških proizvoda Hrvoja Horvata ili pak genijalni futuristički dizajn bioničkog hladnjaka Andrije Večenaja, studenta Studija za dizajn u Zagrebu.

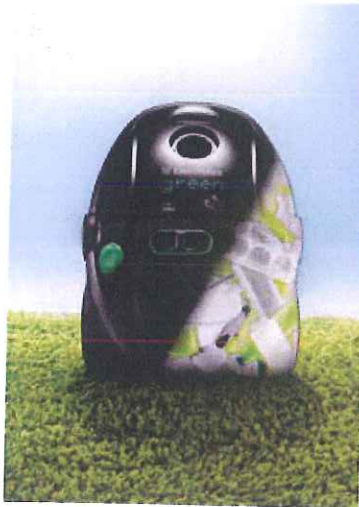
U Bruxellesu se na natjecanju europskih gradova u ekomobilnosti u finalu, uz španjolski Léon i švedski Gävle, našao i Ivanić-Grad, ostavivši iza sebe brojne gradove, uključujući i Zagreb, koji su prošle godine sudjelovali na Europskom tjednu kretanja. Ocjenjivače je najviše impresioniralo koliko je Ivanić-Grad postigao u zbrinjavanju otpada, zaštiti okoliša, gradnji biciklističkih staza i nogostupa za osobe s invaliditetom te podizanju svijesti građana, a sve s vrlo malim sredstvima.

Tajna uspjeha je u tome što se Ivanić-Grad u svojim projektima ponudio kao platforma za povezivanje javnog, privatnog i civilnog društva. Tako je hrabro krenuo i u rješavanje stambenih problema svojih građana naseljem niskoenergetskih kuća, u kojima je potreba za zagrijavanjem manje od 40 kWh/m² godišnje, odnosno nešto manje od tri litre loživog ulja po četvornom metru.

Posjetili smo info-centar energetske učinkovitosti, odnosno pokaznu niskoenergetsku kuću Poljana u Ivanić-Gradu, kakve se planiraju graditi na pedesetak građevinskih parcela u vlasništvu grada, s potrebnom infrastrukturom i prema suvremenim principima integriranog planiranja. Cijeli projekt nastaje u suradnji s Regionalnom energetske agencijom sjeverozapadne Hrvatske, Energetskim institutom „Hrvoje Požar“ i tvrtkom za projektiranje Domus-plus.

Naselje bi trebalo biti najveće te vrste u Hrvatskoj. Vlasnici kuća posizat će velike uštede pri zagrijavanju i hlađenju, a s prozora će uživati u očuvanom okolišu. Pokazna kuća opremljena je suvremenim >

EKO LIFESTYLE

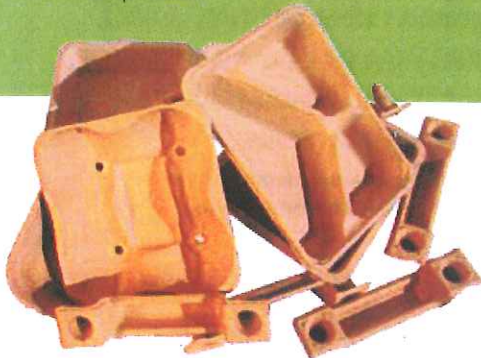
GORE: proizvođači kućanskih uređaja sve češće privlače kupce proizvodima prihvatljivijima za okoliš. Kućište od reciklirane plastike, povećana energetska učinkovitost i moderan dizajn glavne su karakteristike Electroluxovog eko-usisivača Green. **DESNO:** Ivanić-Grad je pokrenuo gradnju niskoenergetskog naselja po subvencioniranim cijenama (www.ivanic-grad.hr). Sagrađena je i prva kuća, a pretvorena je u info-centar energetske učinkovitosti

ZELENI SAVJET

BONTON E-CIKLIRANJA

Količina elektronskog i električnog otpada neprekidno raste i prijeti zdravlju ljudi i okoliša jer sadrže opasne komponente poput fosfora, kadmija, broma, olova, žive, arsena, azbesta i berilija. Zato pri kupnji novih uređaja odaberite trajnije, višenamjenske, učinkovitije i s provjerenim eko-certifikatima, a svoje rabljeno računalo ili mobitel darujte nekoj dobrotvornoj organizaciji. Pri kupnji novog uređaja stari predajte trgovcu - on ga je dužan preuzeti. Kad prikupite 30 kg zastarjele elektroničke opreme, zatražite besplatan odvoz besplatnim pozivom na broj 0800 444 110, SMS-om na 098 444 110, e-poštom na prijava@eeotpad.com. Više informacija potražite na www.eeotpad.com.

Domaće ekološke i neotrovne kutijice za pakiranje i posluživanje hrane prave se od recikliranog papira, a predstavljene su i u Prvom hrvatskom katalogu ekoloških proizvoda

> i učinkovitim materijalima, namještajem i uređajima. Usprkos malom budžetu, projekt je zaživio zahvaljujući brojnim donatorima poput Vaillanta, Herza, Domprojekta, Ivanićplasta, Lipovice, Inkee, Electroluxa i drugih.

Electroluxovi su se uređaji iz linije Atmosfera skladno uklopili u jednostavne linije kuhinje info-centra, no njihova je najveća vrijednost u zadovoljenju visokih standarda učinkovitog korištenja vode i električne energije. Najbolji dojam ostavio je Electroluxov energetske učinkoviti usisivač Ultrasilencer Green, načinjen od 55 posto recikliranih materijala, što znatno smanjuje potrošnju energije i otpuštanje stakleničkih plinova u atmosferu u njegovoj proizvodnji. Dominiraju oble linije pa pomalo podsjeća na R2-D2 (Artu-Detu), simpatičnog androida iz Ratova zvijezda Georgea Lucasa. Ne bi čudilo da je njegov dizajn djelomično stvoren zahvaljujući iskustvima stečenima na Design Labu, Electroluxovom godišnjem međunarodnom natječaju za dizajn namijenjenom studentima industrijskog dizajna.

Prošle su godine, na 7. izdanju Design Laba, studenti iz cijelog svijeta trebali osmisliti dizajn kućanskih uređaja za budućih devet desetljeća. Na hrvatskom je natjecanju pobijedio Andrija Večenaj. Taj mladi genijalac otišao je najmanje 200 godina ispred svog vremena osmisivši Maticu - bionički hladnjak s minimalnom potrošnom energije. Taj eko-SF uređaj konzervira hranu u organskim želatinoznim kuglicama nalik na žabljaja.

U Matici nema mehaničkih dijelova kakve danas poznajemo, nego bi se temeljila na nanotehnologiji, stvaranju strojeva na razini atoma. U Večenajevu hladnjaku budućnosti svaka bi namirnica bila u svojoj organskoj kuglici, koja se inteligentno prilagođava vrsti i kvarljivosti namirnice, a sve bi „živjele“ u pokretljivoj ameboidnoj nakupini kojom bi upravljala umjetna inteligencija Maticе.

S pogledom u daleku budućnost vraćamo se sadašnjosti, gdje uz pomoć održivog razvitka tek trebamo stvoriti preduvjete za opstanak budućih generacija - graditelja uzbudljivog novog svijeta. □